

ТЕСТ ЗА СЕДМИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Каменни реки има на много места в България – край Аркутино, в Медни рид и на други места, но най-добре личат на Витоша.

Природата на Витоша е разнообразна и привлекателна, но един от най-интересните и посещавани кътове е местността Златните мостове. Тук е най-голямата каменна река, неправилно наричана *морена*.

Образуването на каменните реки е свързано с геоложкото минало на планината. Преди повече от 80 млн. години в южните части на нашата страна се издигали високите планински вериги на Родопите и Рила. На север от тях се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки. По-късно те се превърнали в мергели и варовици. Под действието на тектонски движения започнала да се заражда и една млада планинска верига в обсега на Средногорието.

Едновременно с това са действували и други процеси. Тяхната скулптурна дейност е намерила израз в причудливите Черни връх, Лъвчето, Средец, Черната скала, Комините.

А с изветрителните процеси може да се обясни богатството на сипеи и каменни реки във Витоша. Образуването им се дължи в голяма степен на особеното напукване и изветряване на сиенитите и последвалото отмиване на водите. В резултат на това са се оформили различни по големина заоблени късове. Процесът на образуване на такива късове може да се види и сега по пътеката от Владая за кариерата „Липата”. Сред силно изветряла скала са останали обли късове от по-здрава скала.

Каменните реки покриват големи пространства край Боянската и Владайската река, край изворите на Струма и село Чуйпетлово. Те „текат” и към Малкия резен, Лъвчето и Платото. Най-хубавата от тях е в местността Златни мостове. Това са огромни заоблени блокове с размери до 5 и повече метра, безредно нахвърляни един върху друг. Дължината на каменните реки достига до няколкостотин метра, а ширината им – до 50 и повече метра. Под каменните реки бучат бистри планински води, които понякога излизат край бреговете или проблясват между каменните блокове. Светлосивият цвят на блоковете, тяхната грапава повърхност, често покрита с лишеи и мъхове, много добре хармонира със зеленеещите се дървета и храсти. През зимата най-горните блокове са покрити с белоснежни шапки и каменните реки придобиват съвсем друг, но все така интересен и привлекателен вид. И като че ли трудно бихме могли да си представим Витоша и нейната красота без каменните ѝ реки.

1. Текстът е:

- А) художествен
- Б) научнопопулярен
- В) диалогичен
- Г) разговорен

2. Коя е водещата функция в текста?

- А) информативна
- Б) коментарна
- В) експресивна
- Г) развлекателна

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Каменни реки има на много малко места в България.
- Б) Дължината на каменните реки достига до няколкостотин метра, а ширината им – до 500 и повече метра.
- В) На изток от Рила и Родопите се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки.
- Г) Богатството на сипеи и каменни реки във Витоша може да се обясни с изветрителните процеси.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) В местността Златните мостове се намира най-малката каменна река в България, неправилно наричана *морена*.
- Б) Каменни реки „текат” към Малкия резен, Лъвчето и Платото.
- В) Морените представляват заоблени каменни блокове с размери до 5 и повече метра, безредно нахвърляни един върху друг.
- Г) Каменните блокове са светлосиви на цвят и имат грапава повърхност.

5. Терминът *утайки* според употребата си в текста е:

- А) математически
- Б) химически
- В) геоложки
- Г) синтактичен

6. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *природни образувания – каменна река*?

- А) каменни блокове – скални късове
- Б) природни образувания – Медни рид
- В) каменна река – буйна река
- Г) земни форми – планинска верига

7. Какъв е видът на подчиненото изречение в сложното съставно изречение *На север от тях се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки*?

- А) подчинено подложно изречение
- Б) подчинено определително изречение
- В) подчинено допълнително изречение
- Г) подчинено обстоятелствено изречение

8. За изреченията *Тук е най-голямата каменна река, неправилно наричана „морена”* и *Тук е най-голямата каменна река, която неправилно се нарича „морена”* е вярно, че:

- А) са сложни изречения
- Б) са прости изречения
- В) съдържат синтактични синоними
- Г) съдържат лексикални синоними

9. В изречението *Под каменните реки бучат бистри планински води, които понякога излизат край бреговете или проблясват между каменните блокове* има:

- А) три глагола от несвършен вид
- Б) два глагола от несвършен вид и един глагол от свършен вид
- В) два глагола от свършен вид и един глагол от несвършен вид
- Г) три глагола от свършен вид

10. Кои от изреченията в третия абзац на текста са прости? Подчертайте ги.

11. Защо *Черни връх, Лъвчето, Средец, Черната скала, Комините* са написани в текста с начална главна буква?

.....
.....

12. Защо глаголът „текат” в текста е ограден в кавички?

.....

13. Препишете първото изречение от текста, като замените изявителните глаголни форми с преизказни.

.....
.....

14. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Витошката Област по това време била заета главно от андезити и туфи образувани от лавата изхвърлена от подводни вулкани. Под натискът на тектонските сили, скалите се нагънали и смачкали. В образувалитесе дълбоки пукнатини започнала да се задържа магма. При застиването ѝ се образували скали. Последвали още два тектонски импулси, които раскъсали не затварделите скали. После между тях отново се натрупала магма.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. По дадения образец запишете синонимите и антонимите на глаголите *замърсявам* и *махам*.

сещам се – спомням си – забравям

замърсявам – –

махам – –

16. Кой зрителен образ, свързан с родината, е използван в лиричeskото отклонение във II глава на повестта „Немили-недраги“?

- А) пустиня
- Б) зелени хълми
- В) планини
- Г) връх Шипка

17. Коя от следните характеристики НЕ се отнася за баба Илийца?

- А) милосърдна и всеотдайна
- Б) смела и активна
- В) търпелива и покорна
- Г) състрадателна и любяща

18. Кое от изброените качества НЕ проявява Бай Ганьо при посещението си у Иречек?

- А) нахалство
- Б) лакомия
- В) малокултурие
- Г) мързел

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от „На прощаване“ на Христо Ботев, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Ако ли, мале, майноле,
жив и здрав стигна до село,
жив и здрав с байряк във ръка,
под байряк лични юнаци,
напети в дрехи войнишки,
с левове златни на чело,
с иглянки пушки на рамо
и с саби-змии на кръстът,
о, тогаз, майко юнашка!
О, либе мило, хубаво!
Берете цветя в градина,
късайте бръшлян и здравец,
плетете венци и китки
да кичим глави и пушки!

20. Напишете есе върху споделеното от Алеко Константинов в интервюто „Моята изповед“:

- Кой е най-хубавият момент в живота Ви?
- Пътуването ми в Америка и когато ми хрумна идеята за „Бай Ганя“.